

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясынын караштуу Д13.20.623 диссертациялык кеңештин эксперти педагогика илимдеринин доктору профессор Сыдыкбаева Мира Медеркуловна 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн берилген Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын **“ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери”** деген темадагы диссертациясына

КОРУТУНДУСУ

Эксперт, п. и. д. проф. м. а., М. М. Сыдыкбаева изденүүчү Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын **“ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери”** деген темадагы 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык ишин карап чыгып, төмөндөгүдөй чечимге келди:

1. Диссертациялык кеңешке диссертацияларды коргоого кабыл алуу укугу берилген адистикке иштин дал келиши.

Изденүүчү Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын **“ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери”** аталышындагы 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган иши диссертациялык кеңештин профилине туура келет.

Диссертациялык иште, 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги паспортуна толугу менен ылайык келген проблемалар камтылган. Диссертант, ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин

этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык, илимий-теориялык жактан изилдөөлөрдү жүргүзгөн.

Иштин максаты : ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздерин иштеп чыгуу, аларды колдонуунун жолдорун жана ыкмаларын аныктоо, тажрыйбада текшерүү жана практикада сунуштоо.

Максатка ылайык төмөндөгүдөй милдеттер чечилген :

- темага ылайык философиялык, педагогикалык, психологиялык, социологиялык ж.б. теориялык-методологиялык адабияттарды анализдеген, ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун абалын, проблемаларын жана этнопедагогикалык компетенттүүлүктүн дидактикалык мүнөздөмөсүн аныктоо иштери аткарылган;

- кыргыз адабиятындагы балдар фольклору аркылуу этнопедагогикалык компетенттүүлүктү өркүндөтүүнүн жолдору сунушталган;

- кыргыз адабиятындагы балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун методдору, формалары, каражаттары жана модели иштелип чыккан жана аны өркүндөтүүнүн жолдору сунушталып эксперименттик иштеринде сыноодон өткөрүлгөн.

1. Диссертациянын темасынын актуалдуулугу төмөндөгүлөр менен аныкталат :

- аталган изилдөө бүгүнкү күндө ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде кыргыз адабиятын окуп-үйрөнүү методикасы үчүн илими үчүн актуалдуу, себеби:

- биринчиден, педагогикалык факультеттин студенттерин адабий-теориялык, тилдик-коммуникативдик, социомаданий, этномаданий жана этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандырууда балдар адабиятындагы фольклордук чыгармалар эн маанилүү факторлордун бири болсо да, азыркы учурда ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде практикада формалдуу түрдө гана жүргүзүлүп келе жатышы;

- экинчиден, этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандыруу боюнча методисттердин эмгектери, мугалимдердин тажрыйбалары аздыр көптүр болсо да, бул маселе илимий-методикалык жактан атайын максатта изилденип чыкпагандыгы;

- үчүнчүдөн, балдар фольклору аркылуу этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандыруунун илимий-методикалык негиздеринин дүйнөлүк педагогиканын жетишкендиктерине таянылуу менен заманбап технологиялары иштелип чыкпагандыгы изилдөөнүн актуалдуу экендигин далилдейт.

2. Илимий натыйжалар.

- изилдөөдө педагогика илими үчүн маанилүү төмөндөгүдөй корутундулар алынган:

- кыргыз адабиятын окутуунун методикасында эң алгачкы жолу балдар фольклору аркылуу этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандыруунун методикасы заманбап педагогикалык талаптарга ылайык изилденген жана этнопедагогикалык компетенттүүлүктүн дидактикалык мүнөздөмөсү аныкталган;

- студенттердин кыргыз адабиятын окутуу процессинде ээ болуучу адабий-теориялык, этнопедагогикалык компетенттүүлүктөргө жетишүүнүн жолдору көрсөтүлгөн, анын натыйжасында студенттердин элдик билимдерге кызыгууларын балдар фольклорундагы фольклордук чыгармаларды окутуу аркылуу жогорулатуунун методдору иштелип чыккан;

- студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу үчүн сунуш кылынган заманбап методикалык ыкмалар, жолдор, каражаттар тажрыйбалык-эксперименттик иштин жыйынтыктарынын негизинде текшерилип, натыйжалуу жолдору практикага сунушталган.

Ушундай жыйынтыктарына карап, аталган диссертациялык иште алгылыктуу илимий жаңылыктар, ачылыштар, жаңы идеялар алынган деп эсептөөгө болот.

2.1. Алынган натыйжалардын ишенимдүүлүгү булар менен аныкталат, т.а. изилдөөдө мына бул өзгөчө көңүл буруучу идеялар айтылган жана алар изилдөөнүн натыйжаларынын ишенимдүүлүгүн далилдейт:

- балдар адабиятындагы фольклордук чыгармалар этнопедагогикалык билим берүүнүн бир формасы деп каралат;

- балдар адабияты элдик билимдерди окутууда, талкуулоодо, этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандырууда педагогикалык аянтча болуп кызмат кылат;

- фольклордук чыгармалардын мазмунундагы улуттук баалуулуктар жөнүндө билим алууга кеңири мүмкүнчүлүк түзүлөт;

- студенттердин өз алдынча улуттук баалуулуктурга болгон сезимдерин, көз караштарын өнүктүрүүнүн маанилүү фактору катары каралат

жана элдик педагогикага кызыгууларын калыптандыруунун эң мыкты звенолорунун бири болуп кызмат кылат.

2.2. Иштин теориялык маанилүүлүгү булар: Азыркы ааламдашуу жана технологиялашуу доорунда билим берүү процессине кыргыз элинин улуттук мурастарын, рухий-адептик баалуулуктарын киргизүү жана аларды өсүп келе жаткан муунга жеткирүү максаты эске алынып төмөндөгүдөй сунуштар берилген:

- адамды руханий кыйроодон чыгаруунун бир жолу көркөм адабият экендиги айтылып, кыргыз адабиятындагы балдар фольклору аркылуу дүйнөнү таануусуна, окурман катары ой жүгүртүүсүнө, кыргыз элинин оозеки чыгармачылык мурастарына кызыгуусуна таасир этээри далилденген;

- кыргыз балдарынын дүйнөсүн фольклор байытып, турмушту үйрөтүп, элдик идеалдарга тарбиялап келээри, кыргыздар улууну сыйлоо, кичүүгө ызаат кылуу, бир туугандык ысык мамилени орнотуу - дал ошол фольклордун күчү экендиги айтылган;

- фольклор элдик таалим-тарбия берүүнүн мектеби гана эмес, негизги каражаты да, формасы да экендигин белгилөө менен, анын өзөгүндөгү таалим-тарбия идеялары фольклордук педагогикалык идеялар экспериментте сыналган;

- кыргыз балдар фольклорунда элдик педагогикалык бай идеялар топтолгон, алар улуттун кылымдар бою жыйналып, тазаланып келген руханий байлыгы болуп эсептелет, ошол байлык болочок мугалимдерге, тарбиячыларга өз деңгээлинде үйрөтүлүп, кийинки муунду тарбиялоого кызмат кылышы мисалдар менен далилденген.

2.3. Иштин квалификациялык белгилерге дал келиши:

- иш ЖОЖдордо кыргыз адабиятын окутуу методикасы илимин өркүндөтүү боюнча программаларына туура келет, жогорку деңгээлде аткарылган жана анын натыйжаларын тармак ичинде жайылтууга болот.

3. Алынган натыйжалардын практикалык маанилүүлүгү (тармак, өлкө, дүйнө үчүн)

Илимий корутундулар бул багыттарда ишке ашырылган:

- илимий корутундуларынын натыйжасында ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар адабиятын этнопедагогикалык мазмунда окутуунун программасы иштелип чыккан жана балдар адабиятындагы фольклордук чыгармаларды окутуунун натыйжалуу жүргүзүү аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүгүн өнүктүрүүнүн моделин жана багыттарын иштеп чыккан. Бул корутундулар тармак үчүн маанилүү.

Диссертациянын материалдары бул документтерде пайдаланылган:

- изилдөөнүн натыйжалары Республикалык бир нече илимий- практикалык конференцияларда жайылтылган жана 2 методикалык эмгекте, чет өлкөлүк басылмаларда 3, Кыргызстандын илимий-методикалык басылмаларында 13 илимий макала түрүндө жарыяланган.

Натыйжада Нажимидинова Асылкан Элчиевна педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн сунуш кылган “ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген темадагы диссертациялык ишинде ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун максаттуу, ырааттуу, илимий негизде жана ар түрдүү формада иштерди өткөрүүгө жетишилген жана аталган тармак үчүн бул өтө маанилүү болуп саналат.

4. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келиши.

Авторефераттын мазмуну диссертация менен толук мазмундаш жана жоболору, максат-милдеттери, тыянактары, сунуштары толук дал келет.

5. Сын пикирлер: Балдар адабиятын окутуу учурунда текст менен иштөөдө сөз маанисин чечмелөө жумуштарына дагы да басым коюп иштесе жакшы болмок.

6. Эскертүүлөр: Изилдөөгө ылайык жарыяланган эмгектеринин тизмесин толуктап кою керек.

7. Сунуштар: Диссертациялык кеңештин эксперттик комиссиясы жетектөөчү мекеме катары Жалал-Абад мамлекеттик университетинин Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы, Педагогика жана психология кафедраларын сунуштайт. Аталган кафедрада сунушталган илимдин тармагы боюнча илимдин докторлору, кандидаттары: Сакиева С.С.- п.и.д., профессор

13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) Токтогулов С.- п.и.д. 13.00.01-жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы, Найманбаев А.М.-п.и.д. 13.00.01-жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы, Ураимов К.М.-п.и.к., Эшиев Ж.М.- п.и.к., Эшиев А.М.-п.и.к., Калдаров Ы.А.-п.и.к., Халдарова Ы.А. -п.и.к., доцент, Ажыкулов С.М.- п.и.к. ж.б. эмгектенишет.

Диссертациялык кеңештин алдын-ала коргоосуна эксперт катары төмөнкүлөр сунушталат:

Биринчи расмий оппонент катары:

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине караштуу “Республикалык илимий-практикалык “Окуу китеби” борборунун директору, педагогика илимдеринин доктору, доцент Акматов К.К.

Каралып жаткан изилдөөнүн шифрына эмгектери ылайык келет, атап айтканда:

1. Табышмак тест (кыргыз, орус, англис тилдериндеги табышмактар топтому. Карамурзаева Т.авторлош) 40 бет, Ош.2005.
2. Каада-салт жана адеп (усулдук колдонмо) Ош.2008.
3. Кыргыз адабиятынын программасы (окутуу өзбек, тажик тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5-11-кл. Муратов А. (авторлош) 48 бет, Б.2008.
4. Элдик оозеки чыгармачылыкты өзбек мектептерде окутуу (Т.Колдошов авторлош) 64 бет, Ош.2009.
5. Бала тарбиялоодогу кыргыз кереметтери. (Муратов А. авторлош) Б.2020.

Экинчи расмий оппонент катары:

Кыргыз адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин кандидаты, доцент Э.К. Абдырасулованы сунуш кылынат (13.00.02). Анын эмгектери:

1. Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы жомокторду жана трагедиялуу көрүнүштөрдү окутуу: Методикалык колдонмо -Б.: Кут бер, 2009. -24 б.
2. Ч.Айтматовдун “Бетме-бет” повесттин окутуу: Методикалык колдонмо. -Б.: Кут бер, 2009. -25 б.
3. Ч .Айтматовдун повесттерин окутуунун методикалык системасы –Б.: КУАУнун Жарчысы, 2009. -380-383-бб.
4. Методика проведения в школе внеклассной работы по лингвистическим дисциплинам: Методическое пособие. -Б.: 2009. -52б.
5. Акын, жазуучулардын өмүр баянын өтүүдөгү этнопедагогикалык айрым маселелер. – Б.: КУУнун Жарчысы, 2010. -132-136-бб.

6. Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы элдик таалим-тарбия салттарын окутуу//Салттык педагогикалык маданият жана балдар дүйнөсү VIII Республикалык илимий-практикалык симпозиумдун жыйнагы. –Б.: 2017.

1. **Эксперттик комиссиянын төрагасы** - Кыргыз тили жана адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин доктору, профессор К.К.Акматов.

2. **Эксперттик комиссиянын мүчөсү** - филология илимдеринин доктору, профессор М.М.Сыдыкбаевна.

3. **Эксперттик комиссиянын мүчөсү** – педагогика илимдеринин доктору, профессор Үкүева Бүшарипа Кожояровна.

Каралып жаткан изилдөөнүн шифрына эмгектери ылайык келет, атап айтканда:

1. Нажимидинова А.Э. Макал-лакаптар аркылуу мектеп окуучуларын адамгерчиликтүү жакшы сапаттарга тарбиялоонун ыкмалары [Техт] \ Нажимидинова А.Э. \ \ Известия Вузов. - 2014. - №3. -240-243-бб.

2. Нажимидинова А.Э. С.К.Рысбаев Кыргыздын элдик тарбиясындагы педагогикалык салттар аркылуу студенттерди маданий - этикалык компетенттүүлүктөргө үйрөтүү идеялары [Техт] \ Нажимидинова А.Э. С.К.Рысбаев \ \ КББА кабарлары. - 2014. - №3 -50-54-бб.

9. Корутунду: Жогорудагы айтылгандар диссертациялык иштин мазмунун төмөндөтпөйт, аны коргоого чейин аткарып коюуга диссертанттын мүмкүнчүлүгү жетиштүү, ошондуктан Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын каралып жаткан диссертациялык иши өз алдынча иштелген, толук бүткөрүлгөн, максат-милдеттери толук аткарылган, кыргыз адабиятын окутуу методикасы үчүн маанилүү изилдөө деп эсептелинет.

10. Диссертациялык кеңештин эксперти сунуш кылынган документтерди карап чыгыш И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясына караштуу Д13.20.623

Д 13.20.623 И. Арабаев атындагы КМУнун, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясынын алдындагы диссертациялык кеңештин эксперти, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине караштуу “Республикалык илимий-практикалык “Окуу китеби” борборунун директору, педагогика илимдеринин доктору, доцент Акматов Кыялбектин “13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы” адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн берилген Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын “ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген темадагы диссертациясына

ЭКСПЕРТТИК БҮТҮМҮ

Эксперттик комиссиянын төрагасы, п.и.д., проф.м.а. Акматов К.К. изденүүчү Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн “ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген темадагы диссертациясын карап чыгып, төмөндөгүдөй чечимге келди:

1. Диссертациялык кеңешке диссертацияларды коргоого кабыл алуу укугу берилген адистикке иштин дал келиши. Сунуш кылынган кандидаттык диссертация диссертациялык кеңештин профилине туура келет. Иштин мазмуну “13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы” адистигинин паспортуна жооп берет жана негизги натыйжа иретинде жогорку окуу жайлардын педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери иштелип чыккан.

2. Иштин максаты катары ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздерин иштеп чыгуу, аларды колдонуунун жолдорун жана ыкмаларын аныктоо, тажрыйбада текшерүү жана практикада сунуштоо каралган. Изилдөөнүн алдына төрт милдет коюлган: 1. Кыргыз балдар фольклорунун этнопедагогикалык мазмунун, таалим-тарбиялык функцияларын жана алардын азыркы ааламдашуу доорундагы маани-маңызын аныктоо; 2. ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклорун окуп-үйрөнүүнүн тарыхын жана анын изилденишин талдоо; 3. Кыргыз балдар фольклорун ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде окутуу процессинде студенттер ээ болуучу этнопедагогикалык компетенцияларды аныктоо; 4. Улуттук балдар фольклору аркылуу студенттер ээ болуучу этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрдүн формаларын, методдорун иштеп чыгуу, аларды практикага сунуштоо жана сунушталган методикалык ыкмалардын, жолдордун натыйжалуулугун эксперимент аркылуу текшерүү.

Изилдөөнүн объектиси – ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде улуттук балдар фольклорун окуп-үйрөнүү процесси каралган. Изилдөөнүн объектиси жана предмети *изилдөөнүн максатына жана милдеттерине карата*

туура аныкталган. Изилдөөнүн жүрүшүндө тийиштүү теориялык жана эмпирикалык, ошону менен бирге ырааттуу уюштурулган педагогикалык эксперимент методдору колдонулган. Топтолгон материал анализденген.

Диссертациянын темасы студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун методикасык иштеп чыгуу жаатында орун алып келе жаткан актуалдуу проблеманы изилдөөгө багытталган жана жетиштүү деңгээлдеги прикладдык мааниге ээ. Себеби, соңку мезгилдеги актуалдуу илимий проблемалардын бири “канткенде кыргыз адабиятын окутууда студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандырууну жакшырта алабыз”, - деген суроого жооп табуу менен байланыштуу. Ошондуктан тандалып алынган теманын актуалдуулугу, өз учурунда изилденип жатканы, педагогикалык теорияга жана практикага тийиштүү салымын кошоору шек санатпайт.

3. Илимий натыйжалар. Иште педагогика илиминин мындан ары өнүктүрүү менен байланышкан натыйжалар алынган. Алардын курамы төмөндөгүдөй:

3.1. Биринчи натыйжа балдар адабиятындагы фольклордук чыгармаларды этнопедагогикалык билим берүүнүн бир формасы деп кароо, **экинчи натыйжа**, балдар адабияты элдик билимдерди окутууда, талкуулоодо, этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандырууда педагогикалык аянтча болуп кызмат кыларын аныктоо; **үчүнчү натыйжа**, фольклордук чыгармалардын мазмунундагы улуттук баалуулуктар жөнүндө билим алууга кеңири мүмкүнчүлүк түзүү, ал эми, **төртүнчү натыйжа**, студенттердин өз алдынча улуттук баалуулуктурга болгон сезимдерин, көз караштарын өнүктүрүүнүн маанилүү фактору катары каралат жана элдик педагогикага кызыгууларын калыптандыруунун эң мыкты звенолорунун бири болуп кызмат кылары көрсөтүлөт. Жогоруда келтирилген натыйжалардын илимий жаңылыгы жетиштүү деп баалоого татыктуу.

3.2. Илимий натыйжалардын ишенимдүүлүгү олуттуу теориялык жоболорго таянуу, 188 илимий булактарды анализдөө, аныктоочу жана калыптандыруучу педагогикалык эксперименттерде алынган эмпирикалык материалдарды жалпылоо жана жыйынтыктоо ыкмаларын колдонуу менен бекемделет.

3.3. Иштин белгилүү деңгээлде теориялык мааниси бар, анткени студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздерин аныктоо тийиштүү илимий-педагогикалык көз карашты калыптандырууга салым кошот.

3.4. Квалификациялык белгилерге туура келиши. Диссертациядагы материалдар студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу методикасын аныктоого багытталган, алынган илимий натыйжалар жетиштүү илимий жаңылыкка жана баалуулукка ээ. Диссертациялык жумуш жогорку билим берүү уюмунун тематикалык планынын алкагында аткарылган жана анын жыйынтыктары билим берүү тармагынын масштабында кеңири колдонууга татыктуу.

4. Алынган натыйжалардын практикалык маанилүүлүгү. А. Нажимидинованын диссертациясында алынган илимий натыйжалар жогорку окуу жайдын студенттеринин балдар фольклору аркылуу этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздерин аныктайт. Илимий корутундуларынын натыйжасында ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар адабиятын этнопедагогикалык мазмунда окутуунун программасы иштелип, балдар адабиятындагы фольклордук чыгармаларды

окутуунун натыйжалуу жүргүзүү аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүгүн өнүктүрүүнүн моделин жана багыттарын иштеп чыккан.

Илимий изилдөөлөрдүн негизинде 18 макала жарыяланган. Патент алуу, методикалык сунуштарды иштеп чыгуу, тийиштүү акты менен ишке киргизүү фактыларын бышыктаган материалдар көрсөтүлгөн эмес.

Алынган натыйжалардын практикалык маанилүүлүгү жетиштүү, аларды жалпы жогорку окуу жайларда, мугалимдерди даярдоо, квалификациясын жогорулатууда кеңири колдонсо болот деп эсентейм.

5. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келиши.

Автореферат диссертациянын мазмунуна дал келет, жобого ылайык иштелген.

6. Мүчүлүштүктөр:

- Диссертациянын максатын кайрадан карап чыгууну сунуштайм: Максатта модель түшүнүгүн камтуу зарыл, анткени тийиштүү моделди иштеп чыгуу жана иш жүзүндө текшерүү маанилүү роль ойногон;

- Диссертацияда, авторефератта да шилтемелерди берүүнү ЖАКтын жобосуна ылайык, адабияттардын тизмесине шилтеме берип чарчы кашаа менен жайгаштыруу зарыл. Бул жумушта диссертацияда да, авторефератта да туура эмес берилген;

- Диссертацияда көрсөтүлгөн айрым цитаталардын аралыгында изденүүчүнүн жеке көз карашы берилген эмес, катар-катар цитаталар эле жазылып коюлган. Ар бир цитададан кийин изденүүчүнү жеке көз карашы, анализи керек;

- Баптардын, бөлүмдөрдүн аталышы абдан узун, кыскартып, формировка жасоо зарыл;

- Иштин үчүнчү бабынын корутундусун кайрадан илимий негизге жакындаштырып иштеп чыгуу зарыл;

- Ишин орфографиялык, пунктуациялык, стилистикалык сабаттуулугун жакшылап карап, жасалгасын ЖАКтын талабына ылайыкташтыруу зарыл;

Жогоруда белгилеген мүчүлүштүктөрдү жоюну сунуштайм.

Сунуштар: Диссертациялык кеңештин эксперттик комиссиясы жетектөөчү мекеме катары Жалал-Абад мамлекеттик университетинин Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы, Педагогика жана психология кафедраларын сунуштайт. Аталган кафедрада сунушталган илимдин тармагы боюнча илимдин докторлору, кандидаттары: Сакиева С.С.- п.и.д., профессор 13.00. 02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) Токтогулов С.- п.и.д. 13.00.01-жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы, Найманбаев А.М.-п.и.д. 13.00.01-жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы, Ураимов К.М.-п.и.к., Эшиев Ж.М.- п.и.к., Эшиев А.М.-п.и.к., Калдаров Ы.А.-п.и.к., Халдарова Ы.А. -п.и.к., доцент, Ажыкулов С.М.- п.и.к. ж.б. эмгектенишет.

Диссертациялык кеңештин алдын-ала коргоосуна эксперт катары төмөнкүлөр сунушталат:

Биринчи расмий оппонент катары:

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине караштуу “Республикалык илимий-практикалык “Окуу китеби” борборунун директору, педагогика илимдеринин доктору, доцент Акматов К.К.

Каралып жаткан изилдөөнүн шифрына эмгектери ылайык келет, атап айтканда:

1. Мектепте акын-жазуучулардын өмүр баянын чыгармалары менен биримдикте окутуу. Монография. – Б.: 2018, - 316 б.

2. Кыргыз адабиятындагы мугалимдин образы жана аны мектепте окутуу. Монография. – Б.: 2019, - 200 б. (Т.Жусупова менен авторлош).

3. Токтогул Сатылгановдун өмүрүн, чыгармачылыгын окутуу. – Б.:2014, - 184 б. (К.Кимсанов менен авторлош).

4. Ч.Айтматовду мектепте окутуу. 1-китеп. Илимий-усулдук колдонмо. – Б.: 2017, 304 б. (А.Муратов менен авторлош).

5. Ч.Айтматовду мектепте окутуу. 2-китеп. Илимий-усулдук колдонмо. – Б.: 2017, - 276 б. (А.Муратов менен авторлош).

6. Ч.Айтматов цифралар жана фактылар. Илимий-усулдук колдонмо. – Б.: 2018, - 192 б. (А.Муратов менен авторлош).

Экинчи расмий оппонент катары:

Кыргыз адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин кандидаты, доцент Э.К. Абдырасулованы сунуш кылат (13.00.02). Анын эмгектери:

1. Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы жомокторду жана трагедиялуу көрүнүштөрдү окутуу: Методикалык колдонмо -Б.: Кут бер, 2009. -24 б.

2. Ч.Айтматовдун “Бетме-бет” повесттин окутуу: Методикалык колдонмо. -Б.: Кут бер, 2009. -25 б.

3. Ч.Айтматовдун повесттерин окутуунун методикалык системасы –Б.: КУАУнун Жарчысы, 2009. -380-383-бб.

4. Акын, жазуучулардын өмүр баянын өтүүдөгү этнопедагогикалык айрым маселелер. – Б.: КУУнун Жарчысы, 2010. -132-136-бб.

5. Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы элдик таалим-тарбия салттарын окутуу//Салттык педагогикалык маданият жана балдар дүйнөсү VIII Республикалык илимий-практикалык симпозиумдун жыйнагы. –Б.: 2017.- 8-17- бб.

8. **Кабыл алуу боюнча рекомендация.** Диссертация кабыл алууга жана алдын ала коргоого татыктуу деп эсептейм.

9. **Бүтүм.** Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын “ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” аттуу “13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы” адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясы өз алдынча аткарылган илимий-квалификациялык иш катары эсептөөгө жарайт жана жаңы илимий натыйжаларды камтыйт. Изденүүчүнүн жеке салымы, ага таандык идея жана эксперименталдык ырастоо негизинен жетиштүү деңгээлде иштелип чыккан жана педагогика илимдеринин кандидаты илимий даражасын изденип алууга татыктуу.

10. Диссертациялык кеңештин эксперти сунуш кылган документтерди карап чыгып И. Арабаев атындагы КМУнун, Ж. Баласагын атындагы КУУнун жана Кыргыз билим берүү академиясына караштуу Д 13.20.623 диссертациялык кеңешине 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын “ЖОЖдордун

педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген темадагы диссертацияны кабыл алууну сунуш кылат.

Педагогика илимдеринин доктору, доцент,
Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим
министрлигине караштуу “Республикалык
илимий-практикалык “Окуу китеби”
борборунун директору

К. Акматов

К. Акматовдун койгон кол белгисин тастыктайм
Министрдин орун басары

Н. Джусупбекова

*Дата расуулусуна
дактелгенге в ДС
д 13.20.623
9.04.2021 г
У.кар : Д. Джусупбекова*

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясынын караштуу Д13.20.623 диссертациялык кеңештин мүчөсү педагогика илимдеринин доктору профессор Үкүева Бүшарипа Кожояровнанын изденүүчү Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн сунуш кылган **“ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери”** деген темадагы адистиги 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) шифрына ылайык жазылган диссертациялык иши тууралуу

КОРУТУНДУСУ

Эксперт педагогика илимдеринин доктору профессор Үкүева Бүшарипа Кожояровна изденүүчү Нажимидинова Асылкан Элчиевна тарабынан берилген **“ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери”** деген темадагы диссертациясын карап чыгып, төмөндөгүдөй чечимге келди:

1. Диссертациялык кеңешке диссертацияларды коргоого кабыл алуу укугу берилген адистикке иштин дал келиши.

- Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн сунуш кылган **“ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери”** деген темадагы диссертациялык иши Д 13.20.623 диссертациялык кеңешинин адистигине туура келет;

- диссертациялык изилдөөдө көтөрүлгөн илимий-методикалык проблема 13.00.02- окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) шифрына туура келет;

Иштин максаты : ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун методикасын теориялык жактан негиздөө жана

аларды практикага киргизүүнүн жолдорун иштеп чыгуу, иштелип чыккан сунуштардын натыйжалуулугун эксперимент аркылуу текшерүү жана аларды практикада сунуштоо.

Максатка ылайык төмөндөгүдөй милдеттер чечилген :

- Кыргыз балдар фольклорунун этнопедагогикалык мазмунун, таалим-тарбиялык функцияларын жана алардын азыркы ааламдашуу доорундагы маани-маңызын аныктоо;
- ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклорун окуп-үйрөнүүнүн тарыхын жана анын изилденишин талдоо;
- Кыргыз балдар фольклорун ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде окутуу процессинде студенттер ээ болуучу этнопедагогикалык компетенцияларды аныктоо;
- Улуттук балдар фольклору аркылуу студенттер ээ болуучу этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрдүн формаларын, методдорун иштеп чыгуу, аларды практикага сунуштоо жана сунушталган методикалык ыкмалардын, жолдордун натыйжалуулугу эксперименттик иштеринде сыноодон өткөрүлгөн.

Диссертациялык иштин объектиси - ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде улуттук балдар фольклорун окуп-үйрөнүү процесси.

Изилдөөнүн предмети: ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде улуттук балдар фольклорун окуп-үйрөнүү аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий методикалык проблемалары .

Изилдөөнүн актуалдуулугу: Азыркы ааламдашуу жана технологиялашуу доорунда билим берүү процессине кыргыз элинин улуттук мурастарын, рухий-адептик баалуулуктарын киргизүү жана аларды өсүп келе жаткан муунга жеткирүү милдеттери алдыга коюлду. Кийинки жаштардын массалык маданияттын агымына өзгөчө тартылышы, туш тараптан кысып келе жаткан, элибиздин менталитетине ылайык келбеген көз караштар болочок муундун көзүн тумандатып, көкүрөгүн сокур кылууну көксөөдө. Билим берүү тармагынын эң башкы милдеттеринин бири – ошол сырттан келген жагымсыз көрүнүштөргө туруштук бере алуучу элдик тарбиянын өзөктүү идеяларын өзүнө сиңдирүү менен жалпы адамзаттык гуманисттик ойлорду кабыл ала билген ар тараптуу инсандын тарбияланышын ишке ашыра билгендигинде. Учурда жаштардагы терс сапаттар күчөп, интернетомания оорусу менен ооруп жаткандыгы жалпы коомдун дарты болуп саналат.

Мындай көрүнүштөргө каршы туруу үчүн бирдиктүү мамлекеттик идеологиясынын таасиринин төмөндүгү, мектеп — ата-эне — социум байланышынын бекем эместиги, педагогика илимибиздин коомдук күчүнүн жоктугу кадыресе байкалат. «Мына ушундан улам бүгүн эгемендүү Кыргызстан экономиканы көтөрүү озуйпасы менен катар эле, биринчи иретте, коомдун руханий-адептик, ыймандык негиздерин чындоонун зарылдыгына келип такалып отурат. Биздин маалыматтуулугубуз, билимдүүлүгүбүз, кесипкөйлүгүбүз, материалдык-экономикалык өнүгүүбүз тунук адеп-ахлак, цивилизациялуу жүрүм-турум, ички рухий маданият менен коштолууга тийиш. Коом, Ата-Мекен деген ар бир атуулдун абийири жана жоопкерчилиги аркылуу гана жакшылары анык болуп калды. Таза ыйман, айкөл рух болсо коомубузда таза башкаруу, таза жаратмандык эмгек, тынчтык, ынтымак жана стабилдүүлүк болмок. Демек, бүгүн биринчи иретте, жарандардын, келечек муундарыбыздын рухий-адептик тарбиясын колго алуу, анын концепциясын, стратегиясын иштеп чыгуу жана аны ишке чегүү өлкөбүздүн масштабындагы кечиктирилгис милдет жана коомубуздун зарыл социалдык муктаждыгы» болуп отурат.

Азыркы кезде жаш муундарды жетилген инсан катары калыптандырууда элдик тарбиялоого болгон талаптын өсүшү менен аны ишке ашыруунун илимий-методикалык негиздеринин толук аныкталбагандыгы; кыргыз элдик оозеки чыгармаларынын бай мазмуну жана аны азыркы мектеп окуучуларынын билимин, тарбиясын жогорулатууга тарта албай жаткандыгыбыз; болочок мугалимдерди балдар фольклору аркылуу жогорку окуу жайында этнопедагогикалык негизде компетенттүүлүктөрүн калыптоо боюнча даярдоонун илимий изилдөөгө алынбагандагы жана окутуучулар үчүн методикалык сунуштардын иштелип чыкпагандыгы жана башка ушул сыяктуу зарылдыктар изилдөөнүн актуалдуу экендигин далилдейт.

1. Илимий натыйжалар.

- изилдөөдө педагогика илими үчүн маанилүү төмөндөгүдөй корутундулар алынган:
- кыргыз адабиятын окутуунун методикасында эң алгачкы жолу балдар фольклору аркылуу этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандыруунун методикасы заманбап педагогикалык талаптарга ылайык изилденген жана этнопедагогикалык компетенттүүлүктүн дидактикалык мүнөздөмөсү аныкталган;
- студенттердин кыргыз адабиятын окутуу процессинде ээ болуучу адабий-теориялык, этнопедагогикалык компетенттүүлүктөргө жетишүүнүн

жолдору көрсөтүлгөн, анын натыйжасында студенттердин элдик билимдерге кызыгууларын балдар фольклорундагы фольклордук чыгармаларды окутуу аркылуу жогорулатуунун методдору иштелип чыккан;

- студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруу үчүн сунуш кылынган заманбап методикалык ыкмалар, жолдор, каражаттар тажрыйбалык-эксперименттик иштин жыйынтыктарынын негизинде текшерилип, натыйжалуу жолдору практикага сунушталган.

Ушундай жыйынтыктарына карап, аталган диссертациялык иште алгылыктуу илимий жаңылыктар, ачылыштар, жаңы идеялар алынган деп эсептөөгө болот.

1.1. Алынган натыйжалардын ишенимдүүлүгү булар менен аныкталат, т.а. изилдөөдө мына бул өзгөчө көңүл буруучу идеялар айтылган жана алар изилдөөнүн натыйжаларынын ишенимдүүлүгүн далилдейт:

- балдар адабиятындагы фольклордук чыгармалар этнопедагогикалык билим берүүнүн бир формасы деп каралат;

- балдар адабияты элдик билимдерди окутууда, талкуулоодо, этнопедагогикалык компетенттүүлүктү калыптандырууда педагогикалык аянтча болуп кызмат кылат;

- фольклордук чыгармалардын мазмунундагы улуттук баалуулуктар жөнүндө билим алууга кеңири мүмкүнчүлүк түзүлөт;

- студенттердин өз алдынча улуттук баалуулуктурга болгон сезимдерин, көз караштарын өнүктүрүүнүн маанилүү фактору катары каралат жана элдик педагогикага кызыгууларын калыптандыруунун эң мыкты звенолорунун бири болуп кызмат кылат.

1.2. Иштин теориялык маанилүүлүгү булар: Азыркы ааламдашуу жана технологиялашуу доорунда билим берүү процессине кыргыз элинин улуттук мурастарын, рухий-адептик баалуулуктарын киргизүү жана аларды өсүп келе жаткан муунга жеткирүү максаты эске алынып төмөндөгүдөй сунуштар берилген:

- адамды руханий кыйроодон чыгаруунун бир жолу нукура улуттук баалуулуктар экендиги айтылып, кыргыз адабиятындагы балдар фольклору аркылуу салттуу тарбия маданиятын таануусуна, ой жүгүртүүсүнө, кыргыз элинин оозеки чыгармачылык мурастарына кызыгуусуна таасир этээри далилденген;

- кыргыз балдарынын дүйнөсүн фольклор байытып, турмушту үйрөтүп, элдик идеалдарга тарбиялап келээри, кыргыздар улууну сыйлоо, кичүүгө ызаат кылуу, бир туугандык ысык мамилени орнотуу - дал ошол фольклордун күчү экендиги айтылган;

- фольклор элдик таалим-тарбия берүүнүн мектеби гана эмес, негизги каражаты да, формасы да экендигин белгилөө менен, анын өзөгүндөгү таалим-тарбия идеялары фольклордук педагогикалык идеялар экспериментте сыналган;
- кыргыз балдар фольклорунда элдик педагогикалык бай идеялар топтолгон, алар улуттун кылымдар бою жыйналып, тазаланып келген руханий байлыгы болуп эсептелет, ошол байлык болочок мугалимдерге, тарбиячыларга өз деңгээлинде үйрөтүлүп, кийинки муунду тарбиялоого кызмат кылышы мисалдар менен далилденген.

3.3. Иштин квалификациялык белгилерге дал келиши:

- иш ЖОЖдордо кыргыз адабиятын окутуу методикасы илимин өркүндөтүү боюнча программаларына туура келет, жогорку деңгээлде аткарылган жана анын натыйжаларын тармак ичинде жайылтууга болот.

2. Алынган натыйжалардын практикалык маанилүүлүгү (тармак, өлкө, дүйнө үчүн)

Илимий корутундулар бул багыттарда ишке ашырылган:

- илимий корутундуларынын натыйжасында ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар адабиятын этнопедагогикалык мазмунда окутуунун программасы иштелип чыккан жана балдар адабиятындагы фольклордук чыгармаларды окутуу аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун модели иштеп чыккан. Бул корутундулар педагогика тармагы үчүн маанилүү.
- Диссертациянын материалдары бул документтерде пайдаланылган:
- изилдөөнүн натыйжалары Республикалык бир нече илимий- практикалык конференцияларда жайылтылган жана 2 методикалык эмгекте, чет өлкөлүк басылмаларда 3, Кыргызстандын илимий-методикалык басылмаларында 13 илимий макала түрүндө жарыяланган.

Натыйжада Нажимидинова Асылкан Элчиевна педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн сунуш кылган “ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген темадагы диссертациялык ишинде ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун максаттуу, ырааттуу, илимий негизде жана ар түрдүү формада иштерди өткөрүүгө жетишилген жана аталган тармак үчүн бул өтө маанилүү болуп саналат.

5. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келиши.
Авторефераттын мазмуну диссертация менен толук мазмундаш жана жоболору, максат-милдеттери, тыянактары, сунуштары толук дал келет.

6. Сын пикирлер:

1. Биринчи баптын биринчи параграфында кыргыз балдар фольклорунун этнопедагогикалык мазмуну, андагы этнопедагогикалык билимдер жана алардын азыркы шарттагы маани-маңызы деп каралган, бул жерде элдик билимдерден мисалдарды көбүрөөк келтирсе дурус болмок.

7. **Эскертүүлөр:** Изилдөөгө ылайык жарыяланган эмгектеринин тизмеси менен тааныштым. Дагы кошумчалап, толуктап кою керек.

8. **Сунуштар:** Диссертациялык кеңештин эксперттик комиссиясы жетектөөчү мекеме катары Жалал-Абад мамлекеттик университетинин Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы, Педагогика жана психология кафедраларын сунуштайт. Аталган кафедрада сунушталган илимдин тармагы боюнча илимдин докторлору, кандидаттары: Сакиева С.С.- п.и.д., профессор 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) Токтогулов С.- п.и.д. 13.00.01-жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы, Найманбаев А.М.-п.и.д. 13.00.01-жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы, Ураимов К.М.- п.и.к., Эшиев Ж.М.- п.и.к., Эшиев А.М.-п.и.к., Калдаров Ы.А.-п.и.к., Халдарова Ы.А. -п.и.к., доцент, Ажыкулов С.М.- п.и.к. ж.б. эмгектенишет.

Диссертациялык кеңештин алдын-ала коргоосуна эксперт катары төмөнкүлөр сунушталат:

Биринчи расмий оппонент катары:

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине караштуу “Республикалык илимий-практикалык “Окуу китеби” борборунун директору, педагогика илимдеринин доктору, доцент Акматов К.К.

Каралып жаткан изилдөөнүн шифрына эмгектери ылайык келет, атап айтканда:

1. Табышмак тест (кыргыз, орус, англис тилдериндеги табышмактар топтому. Карамурзаева Т.авторлош) 40 бет, Ош.2005.
2. Каада-салт жана адеп (усулдук колдонмо) Ош.2008.
3. Кыргыз адабиятынын программасы (окутуу өзбек, тажик тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5-11-кл. Муратов А. (авторлош) 48 бет, Б.2008.

4. Элдик оозеки чыгармачылыкты өзбек мектептерде окутуу (Т.Колдошов авторлош) 64 бет, Ош.2009.
5. Бала тарбиялоодогу кыргыз кереметтери. (Муратов А. авторлош) Б.2020.

Экинчи расмий оппонент катары:

Кыргыз адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин кандидаты, доцент Э.К. Абдырасулованы сунуш кылынат (13.00.02). Анын эмгектери:

1. Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы жомокторду жана трагедиялуу көрүнүштөрдү окутуу: Методикалык колдонмо -Б.: Кут бер, 2009. -24 б.
2. Ч.Айтматовдун “Бетме-бет” повесттин окутуу: Методикалык колдонмо. -Б.: Кут бер, 2009. -25 б.
3. Ч .Айтматовдун повесттерин окутуунун методикалык системасы –Б.: КУАУнун Жарчысы, 2009. -380-383-бб.
4. Методика проведения в школе внеклассной работы по лингвистическим дисциплинам: Методическое пособие. -Б.: 2009. -52б.
5. Акын, жазуучулардын өмүр баянын өтүүдөгү этнопедагогикалык айрым маселелер. – Б.: КУУнун Жарчысы, 2010. -132-136-бб.
6. Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы элдик таалим-тарбия салттарын окутуу//Салттык педагогикалык маданият жана балдар дүйнөсү VIII Республикалык илимий-практикалык симпозиумдун жыйнагы. –Б.: 2017.

1. **Эксперттик комиссиянын төрагасы** - Кыргыз тили жана адабиятын окутуунун теориясы менен практикасы боюнча адис, педагогика илимдеринин доктору, профессор К.К.Акматов.

2. **Эксперттик комиссиянын мүчөсү** - филология илимдеринин доктору, профессор М.М.Сыдыкбаевна.

3. **Эксперттик комиссиянын мүчөсү** – педагогика илимдеринин доктору, профессор Үкүева Бүшарипа Кожояровна.

9. Корутунду: Жогорудагы айтылгандар диссертациялык иштин мазмунун төмөндөтпөйт, аны коргоого чейин аткарып коюуга диссертанттын мүмкүнчүлүгү жетиштүү, ошондуктан Нажимидинова Асылкан Элчиевнанын каралып жаткан диссертациялык иши өз алдынча иштелген,

толук бүткөрүлгөн, максат-милдеттери толук аткарылган, кыргыз адабиятын окутуу методикасы үчүн маанилүү изилдөө деп эсептелинет.

10. Диссертациялык кеңештин эксперти сунуш кылынган документтерди карап чыгып, И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин жана Кыргыз билим берүү академиясына караштуу Д13.20.623 диссертациялык кеңешине адистиги боюнча 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн “ЖОЖдордун педагогикалык факультеттеринде балдар фольклору аркылуу студенттердин этнопедагогикалык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун илимий-методикалык негиздери” деген темадагы диссертацияны кабыл алууну сунуш кылат.

Эксперт:

Бүкүр

п.и.д., проф. Үкүева Б.К.

Дата: 25.03.2021-ж.

профессор Б.К. Чукванови колун тастоктой мен:

ОшМУн окумуштуу катталса,

документтерге:

Д-р. М. Асанбекова

*Дата поступления документа
в ДС Д 13.20.623*

16.04.2021/2

*У. секр. ДС : *С.К. Бабв. Д.К.**